

Latvijas Republikas Vides ministrija

VIDES PĀRRAUDZĪBAS VALSTS BIROJS

Reģ.Nr. 90000628077, Rūpniecības iela 23, Rīga, LV - 1045 (tālrunis: 7321173; fakss: 7321049)

Atzinums Nr. 4

**par SIA „Gaižēni” cūkkopības kompleksa „Skalderi” paplašināšanas
Bauskas rajona Īslīces pagastā ietekmes uz vidi novērtējuma
noslēguma ziņojumu**

Derīgs līdz 2011.gada 29.maijam.

Paredzētās darbības ierosinātājs - SIA „Gaižēni”, vienotais reģistrācijas Nr.44101019987, adrese: Valmieras iela 9 - 5, Cēsis, LV – 4101.

Noslēguma ziņojuma izstrādātājs - SIA „Gaižēni”, reģistrācijas Nr.44101019987, adrese: Valmieras iela 9 - 5, Cēsis, LV – 4101, sadarbībā ar SIA „Firma L4”, reģistrācijas Nr.40003236001, adrese: Jelgavas ielā 90, Rīgā, LV – 1004.

Pamatojoties uz 2008.gada 8.aprīlī Vides pārraudzības valsts birojā iesniegto SIA „Gaižēni” cūkkopības kompleksa „Skalderi” paplašināšanas ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojumu, tika uzsākta atzinuma sagatavošanas un izdošanas procedūra saskaņā ar likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 19.pantu.

Paredzētās darbības nosaukums - cūkkopības kompleksa „Skalderi” paplašināšana.

Paredzētās darbības iespējamā norises vieta - Bauskas rajona Īslīces pagasta nekustamajos īpašumos „Skalderi” (kadastra Nr. 4068 002 0562), „Jaunskalderi” (kadastra Nr. 4068 002 0592) un „Purviņi” (kadastra Nr. 4068 002 0021), kuru zemes kopplatība ir 17,8 ha.

Īss paredzētās darbības raksturojums

Ietekmes uz vidi novērtējums SIA „Gaižēni” cūkkopības kompleksa „Skalderi” paplašināšanai Bauskas rajona Īslīces pagastā tika uzsākts 2007.gada 29.martā, kad Vides pārraudzības valsts birojs, izskatot SIA „Gaižēni” 2007.gada 20.marta iesniegumu, pieņēma lēmumu Nr.148 par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu paredzētajai darbībai, pamatojoties uz likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 4.pantu un šā likuma 1.pielikuma “Objekti, kuru ietekmes novērtējums ir nepieciešams” 23.(3), 23.(4) un 30. punktu.

Nekustamajā īpašumā „Skalderi” (kadastra Nr. 4068 002 0562) bijušās govju fermas teritorijā jau ir izveidota ražotne 750 sivēnmātēm ar 4500 sivēniem līdz 30 kg. Esošo sivēnmāšu kompleksu veido viena pamatēka, kas ietver četras, savstarpēji ar koridoriem saistītas būves, šķidro mēslu krātuve ar 4000 m³ ietilpību, katlu māja, kā arī vairākas neizmantotas būves. 2007.gada laikā uz lauksaimniecībā izmantojamām zemēm tika izklidētas 5250 tonnas mēslu. Esošai darbībai 2006.gada 26.maijā ir izsniegts C kategorijas piesārņojošās darbības apliecinājums Nr. JET-4-713 C.

Ziņojumā vērtētas četras iespējamās alternatīvas :

1.alternatīva - cūkkopības kompleksa vietas izvēles alternatīva, paredzot cūkkopības kompleksa paplašināšanu nekustamā īpašuma „Skalderi” vai nekustamā īpašuma „Purviņi” teritorijā;

2.alternatīva - nulles alternatīva jeb paredzētās darbības neveikšana;

3.alternatīva - cūkkopības kompleksa paplašināšana līdz 3000 sivēnmāšu vietām;

4.alternatīva - cūkkopības kompleksa paplašināšana līdz 1500 sivēnmāšu vietām un 13500 nobarojamām cūku vietām.

Cūkkopības kompleksa paplašināšanai piedāvātais nekustamais īpašums „Purviņi” izvietots tuvāk apdzīvotajai vietai Rītausmas ciems nekā blakus esošais nekustamais īpašums „Skalderi”, līdz ar to cūkkopības kompleksa darbības rezultātā prognozējama lielāka ietekme uz apdzīvoto vietu - Rītausmas ciems.

Izvērtējot piedāvātās alternatīvas, norādīts, ka atteikšanās no iecerētās sivēnmāšu kompleksa darbības apjoma palielināšanas no esošajām 750 līdz paredzētajām 3000 sivēnmātēm, operatora saimnieciskai darbībai būtisku ekonomisko kaitējumu neradīs, bet nulles alternatīva ierobežotu SIA „Gaižēni” ekonomisko izaugsmi un uzņēmuma konkurētspējas pieaugumu, kā arī sabiedrība nekādus būtiskus ekonomiskos ieguvumus negūtu.

Izvērtējot paredzētās darbības alternatīvas - kompleksa paplašināšanu līdz 3000 sivēnmāšu vietām un cūku kompleksa paplašināšanu līdz 1500 sivēnmāšu vietām un un 13500 nobarojamo cūku vietām, SIA „Gaižēni” kā piemērotāko atzinis trešo alternatīvu - cūkkopības kompleksa paplašināšanu līdz 3000 sivēnmāšu vietām.

Līdz ar to atbilstoši ziņojumā norādītajam projekta ietvaros paredzēts paplašināt esošo ražotni no 750 sivēnmāšu vietām līdz 3000 sivēnmāšu vietām, gadā paredzēts saražot 75000 sivēnu svarā līdz 30 kg, kurus pēc tam paredzēts realizēt citiem cūkkopības uzņēmumiem, kas specializējušies nobarojamo cūku ražošanā. Ganāmpulka atjaunošanai ik gadu paredzēts iepirkt 1820 jauncūkas.

Kompleksa paplašināšanu paredzēts veikt trīs būvniecības kārtās, saglabājot esošo ražošanas sistēmu, piebūvējot jaunas ēkas ar attiecīgajam ražošanas ciklam atbilstošo nepieciešamo aizgaldu skaitu:

1.būvniecības kārtā plānots izbūvēt ražošanas cikla nodaļas 750 sivēnmātēm, divus graudu glabāšanas torņus, mobilo graudu kalti un divas betona mēslu glabāšanas tvertnes ar kopējo ietilpību 8000 m³;

2.būvniecības kārtā plānots izbūvēt ražošanas cikla nodaļas 750 sivēnmātēm, divus graudu glabāšanas torņus un vienu betona mēslu glabāšanas tvertni ar ietilpību 4000 m³;

3.būvniecības kārtā plānots izbūvēt ražošanas cikla nodaļas 750 sivēnmātēm un vienu betona mēslu glabāšanas tvertni ar ietilpību 4000 m³.

Sivēnmāšu kompleksa paplašināšana paredzēta Bauskas rajona Īslīces pagasta nekustamajā īpašumā „Skalderi” (kadastra Nr. 4068 002 0562), kura zemes kopplatība ir 6,28 ha. SIA „Gaižēni” pieder arī blakusesošie īpašumi „Jaunskalderi” (kadastra Nr. 4068 002 0592), „Purviņi” (kadastra Nr. 4068 002 0021) un nekustamais īpašums „Lielskalderi” (kadastra Nr. 4068 002 0162). Kopumā SIA „Gaižēni” piederošā zemes kopplatība zem un ap esošo sivēnmāšu kompleksu „Skalderi” ir 25,4 ha. Kompleksa paplašināšanu paredzēts veikt esošajā „Skalderu” teritorijā, nojaucot neizmantojamās izbūves un uzbūvējot jaunas, ražošanai nepieciešamās ēkas.

Atbilstoši 2003.gada 24.septembrī pieņemtajam Īslīces pagasta teritorijas plānam, kompleksa teritorijā un tā apkārtnē esošās zemes ir noteiktas kā lauksaimniecībā izmantojamās zemes. Saskaņā ar 2001.gada 18.decembra Ministru kabineta noteikumiem Nr.531 „Noteikumi par ūdens un augšnes aizsardzību no lauksaimnieciskās darbības izraisītā piesārņojuma ar nitrātiem” Īslīces pagasts ir noteikts kā īpaši jūtīga teritorija, uz kuru attiecas paaugstinātas prasības ūdens un augšnes aizsardzībai no lauksaimnieciskās darbības izraisītā piesārņojuma ar nitrātiem.

Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā sniegta informācija, ka izpētes teritorijas, kurā atrodas cūku audzēšanas komplekss, reljefs ir salīdzinoši līdzens un maz saposmots. Zemes virsmas augstuma atzīmes zemes gabala robežās mainās no 30 m v.j.l. līdz 31 m v.j.l.; teritorijā gruntsūdens līmenis ir tieši atkarīgs no atmosfēras nokrišņu daudzuma un intensitātes, mālainie nogulumi ierobežo nokrišņu infiltrāciju gruntī. Gruntsūdens līmenis teritorijā var mainīties no 1,2 m līdz 4,15 m no zemes virsmas. Teritorijas ģeoloģiskā griezuma augšējo daļu līdz 15 m dziļumam veido kvartāra nogulumu slānis, galvenokārt glacigēnie nogulumi (smilšmāls un mālsmilts). Cūkkopības kompleksa teritorijas dienvidaustrumu malā glaciolimniskie nogulumi (māls) atsedzas zemes virspusē un kalpo par lokālu sprotslāni starp virszemes noteces ūdeņiem un pazemes ūdeņiem. Zem kvartāra nogulumiem iegul pamatieži, ko galvenokārt veido aleirītiskie māli, domerīti un dolomīti. Cūkkopības kompleksa teritorijas apkārtnē apmēram 1 km rādiusā saimnieciski – dzeramā ūdens apgādei galvenokārt tiek izmantots ūdens no augšdevona Pļaviņu – Daugavas pazemes ūdens horizontu kompleksa. Ap cūkkopības kompleksa teritoriju un kūtsmēslu izkļiedes laukiem 200 m attālumā atrodas 6 artēziskie ūdensapgādes urbumi, bet vairākās izpētes teritorijas un kūtsmēslu izkļiedes lauku tuvumā esošajās viensētās ūdensapgādei ir ierīkoti sekli urbumi, kuru dziļums ir aptuveni 10 m.

Ziņojumā norādīts, ka ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros 2007.gada decembrī tika veiktas gruntsūdens analīzes, kur konstatēts, ka cūkkopības kompleksam paredzētajā teritorijā 3.urbumā ūdens kvalitāte atbilstoši Ministru kabineta 2002.gada 12.marta noteikumos Nr.118 “Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti” iekļautajiem ūdens kvalitātes normatīviem satura raksturojama kā vāji piesārņota, tika konstatētas paaugstinātas NH_4^+ un KSP koncentrācijas, bet 2. urbumā - kā piesārņota, jo tika konstatēts paaugstinātas KSP un N_{kop} koncentrācijas. Savukārt 1.urbumā ūdens kvalitāte atbilst mērķlielumam. Normatīvajos aktos šādam piesārņojuma līmenim netiek prasīti sanācijas pasākumi, taču nepieciešama monitoringa veikšana un šajā teritorijā jāveic pasākumi, lai novērstu pazemes ūdeņu turpmāku piesārņošanu. Ziņojuma autori uzskata, ka piesārņojuma cēlonis varētu būt vēsturisks vai lokāla piesārņojuma avots. Ziņojumā norādīts, ka „esošā gruntsūdens kvalitāte neapdraud

apkārtnes grodu aku un virszemes ūdenstece, tai skaitā, Kauča upes ūdens kvalitāti". Inženierģeoloģiskie apstākļi ir samērā labvēlīgi būvēm. Cūkkopības kompleksam piegulošajā teritorijā ir samērā blīvs hidrogrāfiskais tīkls, ko veido gan dabiskās, gan mākslīgās ūdenstece. Cūkkopības kompleksa teritorija atrodas Lielupes baseina teritorijā. Tuvākā ūdenstece ir Kaucis, kas gandrīz robežojas ar SIA „Gaižēni” zemes īpašumu ziemeļaustrumu robežu. Kompleksa teritorija rietumu daļā robežojas ar nelielu meliorācijas grāvi, kas savienots ar apmēram 80 m attālumā uz rietumiem esošu lielāku meliorācijas grāvi. Ziņojumā sniegta informācija, ka meliorācijas grāvju stāvoklis ap cūkkopības kompleksa teritoriju ir vērtējams kā labs. Virszemes ūdensteču plūsma vērsta uz tuvumā esošajiem meliorācijas grāvjiem, tai skaitā, Kauci, kas savāktos ūdeņus novada Lielupē. No kompleksa teritorijas apmēram 2,4 km attālumā rietumu virzienā atrodas Īslīces upe, apmēram 4 km attālumā austrumu virzienā Mūsas upe, apmēram 4,5 km attālumā uz ziemeļiem - ziemeļaustrumiem Mēmeles upe un apmēram 4,4 km attālumā ziemeļu - ziemeļrietumu virzienā Lielupes upe. Gar paplašināmā cūkkopības kompleksa austrumu robežu virzās 2.šķiras autoceļš V1026 Silīņi – Krievgaļi – Lietuvas robeža, bet iebraukšanai teritorijā paredzēts esošais servitūta ceļš ar grants segumu. SIA „Gaižēni” cūkkopības kompleksa paplašināšanai paredzētā teritorija robežojas ar sekojošiem nekustamajiem īpašumiem – „Lielskalderi” (kadastra Nr. 4068 002 0162), „Lejiņas” (kadastra Nr. 4068 002 0207), „Īslīces Dvari” (kadastra Nr. 4068 002 0569, kadastra Nr. 4068 002 0612), „Saulstari” (kadastra Nr. 4068 002 0035), „Mazlejiņas” (kadastra Nr. 4068 002 0208), „Jaunsaulgoži” (kadastra Nr. 4068 002 0160), „Krastmalas AA” (kadastra Nr. 4068 002 0074) un „Birzumnieki” (kadastra Nr. 4068 002 0161). Kompleksa teritorijai pieguļošie īpašumi galvenokārt ir lauksaimniecībā izmantojamās zemes.

Ziņojumā norādīts, ka viena kilometra rādiusā ap kompleksa teritoriju atrodas 16 apdzīvotas mājas. Kompleksa izveidei piedāvātajai teritorijai tuvākā viensēta „Lielskalderi”, kura atbilstoši ziņojumā norādītajam pieder uzņēmumam un nav apdzīvota, atrodas rietumu virzienā apmēram 120 m attālumā. Tuvākās dzīvojamās mājas uz rietumiem no kompleksa teritorijas - „Krūzes” atrodas apmēram 440 m attālumā un „Saulstari” 870 m attālumā, uz ziemeļiem - „Ezeriņi” atrodas apmēram 500 m attālumā, „Lejiņas” atrodas apmēram 670 m attālumā, „Bitenieki” atrodas apmēram 620 m attālumā, bet „Rijnieki”, „Kīveri”, „Vidiņi” atrodas apmēram 900 m attālumā, uz austrumiem - „Birzumnieki” atrodas apmēram 220 m attālumā, savukārt „Rūķi” atrodas apmēram 630 m attālumā, uz dienvidiem „Mazskalderi” atrodas apmēram 350 m attālumā, „Vījolītes” atrodas apmēram 460 m attālumā, „Stūrmaņi” 600 m attālumā, bet „Brieži” un „Visnoļi” atrodas apmēram 950 m attālumā. Komplekss atrodas aptuveni 1,5 km attālumā uz dienvidiem no Īslīces pagasta centra „Rītausmas”, kurā atrodas tuvākās daudzdzīvokļu mājas, sabiedriskās ēkas, aptuveni 4 km attālumā no rajona centra - Bauskas pilsētas un aptuveni 6 km attālumā no Lietuvas Republikas robežas.

Tuvākās īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, kas ir arī Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas (Natura 2000), dabas parks „Bauska” atrodas apmēram 3,5 km attālumā uz ziemeļiem, bet dabas liegums “Īslīce” atrodas apmēram 9,5 km attālumā uz dienvidrietumiem no kompleksa teritorijas. Līdz ar to ziņojumā netiek prognozēta ietekme uz iepriekš minētajām īpaši aizsargājamajām dabas teritorijām. Ziņojumā norādīts, ka ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros 2007.gada 18.oktobrī tika apsekotas cūkkopības kompleksa paplašināšanai nepieciešamās teritorijas –

„Skalderi” (kadastra Nr. 4068 002 0562), „Jaunskalderi” (kadastra Nr. 4068 002 0592), „Purviņi” (kadastra Nr. 4068 002 0021) un 2008.gada 14. un 15. martā kūtsmēslu izkliedes lauku platības. Atbilstoši ziņojumam pievienotajiem ekspertu atzinumiem, šajās teritorijās apsekošanas laikā nav konstatētas arī īpaši aizsargājamas sugas, biotopi vai mikroliegumi.

Tuvākie Valsts nozīmes aizsargājамie kultūrvēsturiskie pieminekļi ir Bajāru – Jaunzemju senkapi, kas atrodas apmēram 2,2 km attālumā uz dienvidrietumiem, Kapenieku senkapi, kas atrodas apmēram 7,7 km attālumā uz dienvidiem, Spradžu apmetne un senkapi, kas atrodas apmēram 4,4 km attālumā uz rietumiem, Podiņu senkapi, kas atrodas apmēram 4,7 km attālumā uz dienvidaustrumiem, Ružu viduslaiku kapsēta, kas atrodas apmēram 4,2 km attālumā uz ziemeļaustrumiem, bet Durvju vērtnes, Kaucmindes muižas muižnieka dzīvojamā ēka un parks atrodas apmēram 4,2 km attālumā uz ziemeļrietumiem no kompleksa teritorijas.

Cūkkopības kompleksam „Skalderi” tuvākie nozīmīgākie objekti, kas varētu izraisīt līdzīga rakstura smakas ir SIA „Lielzeltiņi” putnkopības komplekss Ceraukstes pagastā, kas atrodas apmēram 6,8 km attālumā ziemeļaustrumu virzienā un SIA „Uzvara – Birzgaļi” cūkkopības komplekss Gailišu pagastā aptuveni 5,9 km attālumā dienvidaustrumu virzienā). Atbilstoši ziņojumam pievienotajai Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūras sniegtajai informācijai zonā (2007.gada 23.oktobra vēstule Nr. 4–6/1528) par esošo piesārņojuma līmeni pēc modelēšanas rezultātiem, nav datu par sērūdeņraža un amonjaka emisiju avotiem bez operatora ietekmes. Līdz ar to ziņojumā prognozēts, ka nav sagaidāma SIA „Gaižēni” paredzētās darbības un SIA „Lielzeltiņi” un SIA „Uzvara – Birzgaļi” savstarpēja un kopēja ietekme uz gaisa piesārņojumu.

Ziņojumā norādīts, ka ražotnē cūku ēdināšanai nepieciešamo barību paredzēts iepirkt gan Latvijā, gan importēt no Dānijas. Dzīvniekiem nepieciešamo barību paredzēts sagatavot kompleksa barības sagatavošanas ēkā. Barības sagatavošanas un apgādes sistēma paredzēta pilnībā automatizēta, aprīkojot ar datorvadību. Katrai cūku grupai lopbarību paredzēts sagatavot pēc atsevišķas receptes, līdz ar to barība būs optimāli pielāgota mājdzīvnieku bioloģiskajām vajadzībām. Dzīvnieku dzirdināšanai katru aizgaldu paredzēts aprīkot ar nipelveida dzirdnēm. Mājdzīvnieku novietnēs plānots ierīkot automātisku ventilācijas un klimata kontroles sistēmu, ar kuras palīdzību nodrošinās nepieciešamo mikroklimatu - gaisa apmaiņu un optimālu temperatūru. Šķidrmēsli no aizgaldiņiem nonāks zemgrīdas mēslu kanālos, tālāk ar paštecī tiks novadīti un savākti divās priekškrātuvēs, katra ar 30 m³ tilpumu. No priekškrātuvēm šķidrmēslus paredzēts pārsūknēt uz slēgta tipa mēslu krātuvi, kas pārsegta ar brezenta plēves tenta tipa jumta segumu. Krātuves tiks projektētas un izbūvētas aplveida no rūpnieciski izgatavotiem saliekamā dzelzsbetona elementiem. Vienas krātuves izbūvei tiek izmantoti 43 gabali sienu elementi ar izmēru 4500×2400×200 mm. Krātuves diametrs ir 33 m un augstums 4,5 m. Krātuvju grīdu pamatā ir dzelzsbetona plātne. Zem mēslu krātuvēm tiks izveidota 500 mm bieža vidēji rupjas smiltis pamatne. Virszemes un gruntsūdens piesārņojuma riska novēršanai, ko varētu izraisīt iespējamā kūtsmēslu noplūde krātuvju iztukšošanas laikā, pie krātuves izveidots apmēram 20x10m betonēts laukums ar kritumu un iebūvētu apmēram 3 m³ tilpuma mēslu savākšanas cisternu. Lai nodrošinātu mēslu krātuvju iztukšošanu augsnei

vislabvēlīgākajos apstākļos un mazinātu mēsļu izkliedes laikā smaku negatīvo ietekmi uz apkārtnes iedzīvotājiem, kā arī izslēgtu krātuvju pārplūdes risku, operators paredzējis izbūvēt lielāka tilpuma krātuves, kā to nosaka normatīvo aktu prasības. Papildus esošajai šķidrmēsļu krātuvei (tilpums 4000 m³), paredzēts izbūvēt četras jaunas mēsļu krātuves, kuru kopējais tilpums 16000 m³, kas nodrošinās 20000 tonnu mēsļu uzkrāšanu un uzglabāšanu 9,4 mēnešiem gadā. Ziņojumā norādīts, ka, plānojot nepieciešamo izbūvējamo krātuvju daudzumu, operators ir ņēmis vērā faktiskos apstākļus, respektīvi, tā kā Bauskas rajonā zemkopji galvenokārt nodarbojas ziemāju audzēšanu, tad paredzēts, ka gada laikā pavasara periodā no krātuves tiks izvesti un uz tīrumiem izkliedēta viena trešdaļa, bet rudenī divas trešdaļas no cūkkopības kompleksā saražotā mēsļu daudzuma. Lietus ūdeņus no mēsļu krātuves virsmas paredzēts novadīt savākšanas novadgrāvjos un tālāk lauku meliorācijas sistēmā. Ziņojumā norādīts, ka gada laikā kompleksā kopā ar novietņu mazgāšanas ūdeņiem (2880 m³) veidosies līdz 25427 m³ šķidrmēsļu. Plānoto šķidrmēsļu krātuvju tilpums (kopā 20000 m³) nodrošinās Ministru kabineta 2001.gada 18.decembra noteikumos Nr.531 "Noteikumi par ūdens un augsnes aizsardzību no lauksaimnieciskās darbības izraisītā piesārņojuma ar nitrātiem" reglamentēto 7 mēnešu šķidrmēsļu uzkrāšanas ilgumu.

Kompleksa teritorijā nav paredzēta jaunu inženiertehnisko būvju izbūve, jo esošās būves ir pietiekamas ražošanas procesa vajadzību nodrošināšanai. Ūdens apgādei (barības sagatavošanai, dzīvnieku dzirdināšanai, strādājošo vajadzībām un aizgaldū mazgāšanai) paredzēts izmatot esošo artēzisko urbumu ar ekspluatācijas debitu 1,9 l/s. Ziņojumā norādīts, ka urbuma patreizējā atrašanās vietā nav iespējams pilnībā ievērot stingrā režīma un aizsargjoslām noteiktās prasības. Līdz ar to nepieciešams veikt esošā urbuma tamponāžu un jauna ūdens apgādes urbuma ierīkošana, nodrošinot Aizsargjoslu likuma prasības. Šis aspekts ir jāņem vērā plānojot turpmāko kompleksa darbību un attīstību. Plānotais ūdens patēriņš 32107 m³ gadā (88 m³/dnn), no tiem apmēram 500 m³ sadzīves vajadzībām, 2880 m³ dzīvnieku novietņu mazgāšanai un 28 727 m³ dzīvnieku dzirdināšanai. Sadzīves notekūdeņu novadīšanai paredzēts no ražošanas notekūdeņiem nodalīts kanalizācijas tīkls. Novadītie sadzīves notekūdeņi tiks uzkrāti hidroizolētā krājrezervuārā. Tā izvešanu nodrošinās licencēta apsaimniekošanas organizācija SIA „Vides serviss”. Kompleksa elektroenerģijas apgādi paredzēts nodrošināt atbilstoši noslēgtajam līgumam ar VAS “Latvenergo”. Siltumenerģijas nodrošināšanai papildus esošajam 400 kW apkures katlam paredzēts uzstādīt vēl vienu apkures katlu ar jaudu 600 kW. Apkures nodrošināšanai tiek un tiks izmantota dabasgāze, kas piegādāta no esošā pazemes gāzes vada Dn50 „Līdums – Skalderi”. Kritušos dzīvniekus paredzēts uzglabāt speciāli izbūvētā dzesēšanas telpā (saldētava), no kurienes tos izvešanas laikā paredzēts pārvietot ārpus kūts uz hermētisku, speciāli dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu glabāšanai paredzētu konteineru ar tilpumu 1,8 m³. Kritušo dzīvnieku izvešana paredzēta vienu reizi nedēļā vasaras periodā un vienu reizi mēnesī ziemas periodā, bet nepieciešamības gadījumā biežāk, to apsaimniekošanai noslēdzot līgumu ar SIA „Ekovide”. Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu ir noslēgts līgums ar SIA “ Vides serviss”. Par bīstamo un veterinārmedicīnisko atkritumu apsaimniekošanu ir noslēgts līgums ar SIA „BAO”.

Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā iekļautā informācija par trokšņa emisiju vidē cūkkopības kompleksa darbības laikā liecina, ka veicot cūkkopības kompleksa

paplašināšanu, akustiskā trokšņa normatīvos noteiktā dienas un vakara trokšņa robežlielumi netiks pārsniegti, bet nakts (L_{nakts}) robežvērtība tiks pārsniegta līdz 150 m rādiusā ap cūkkopības kompleksu, tajā skaitā tuvākajās dzīvojamās mājās „Lielskalderi” apkārtnē. Ziņojumā norādīts, ka namīpašums „Lielskalderi” pieder SIA „Gaižēni” un ir neapdzīvots, līdz ar to netiek paredzēti trokšņa samazināšanas pasākumi.

Faktiski smaku izplatīšanās no kompleksa lauku mēslošanas laikā uzskatāma par nozīmīgāko sabiedrību ietekmējošo faktoru. Līdztekus šim jautājumam būtiska ir lauku mēslošanas nosacījumu precīza ievērošana, lai nepieļautu lauku pārmēslošanu un šķidrmēslu izkliedi pie ūdenstecēm un meliorācijas objektiem.

Saskaņā ar noslēguma ziņojumā sniegto informāciju SIA „Gaižēni” ir noslēgusi līgumu ar SIA „PS Līdums” par mēsļu izkliedi 230 ha lauksaimniecības zemju platībā, ar SIA „Uzvaras lauks” par mēsļu izkliedi 824,14 ha lauksaimniecības zemju platībā, ar ZS „Rekšņi” par mēsļu izkliedi 82,69 ha lauksaimniecības zemju platībā un ar ZS „Ataugas” par mēsļu izkliedi 276,64 ha lauksaimniecības zemju platībā. Kompleksā veidojošos šķidrmēsļu utilizācijai nepieciešami 686,8 ha lauksaimniecības zemes. Saskaņā ar Īslīces pagasta padomes 2008.gada 30.aprīļa vēstulē sniegto informāciju 2007.gada augustā ir laužts līgums „Par šķidro kūtsmēsļu izvešanu un izkliedi”, kas bija noslēgts starp SIA „Gaižēni” un SIA „PS Līdums”. SIA „Gaižēni” paredzējusi šķidrmēsļu izkliedi lauksaimniecības zemēs (kopā ar rezerves laukiem) 1101,6 ha platībā. Šķidrmēsļu izkliedi un iestrādei paredzētās lauksaimniecībā izmantojamās zemes atrodas Īslīces un Gailišu pagastu teritorijās. Ziņojumam pievienotajā augu sugu un biotopu eksperta novērtējumā norādīts, ka šķidrmēsļu izkliedi paredzētās platības 2008.gada 14. un 15.martā tika apsekotas dabā. Atzinumā norādīts, ka tās galvenokārt ir meliorētas platības, kuras izmanto lauksaimniecībā, lielāko daļu aizņem tūrumu un lauksaimniecības zemes, bet zemes gabalos „Jaunmūrnieki”, „Gulbīši” „Siliņi 2” teritorijas vairs netiek kultivētas un sācies veģetācijas atjaunošanās process. Atmatās sastopams neliels augu sugu skaits, no kurām lielu daļu sastāda nezāļu sugas, dominē kamolzāle *Dactylis glomerata*, ložņu āboliņš *Trifolium repens*, parastā vībotne *Artemisia vulgaris* un citas sugas. Apsekotajās platībās netika konstatētas Ministru kabineta 2000.gada 14.novembra noteikumu Nr.396 “Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu” pielikumos iekļautās sugas, kā arī Ministru kabineta 2000.gada 5.decembra noteikumu Nr.421 “Noteikumi par īpaši aizsargājamo biotopu veidu sarakstu” pielikumā iekļautie biotopi.

Ziņojumā sniegta informācija, ka kūtsmēsļu izklijas lauki Nr. 38., 87., 88. atrodas valsts nozīmes arheoloģisko pieminekļu Spradžu apmetne un senkapi (valsts aizsardzības Nr.340) un Bajāru – Jaunzemju senkapi (valsts aizsardzības Nr.338) aizsardzības zonā. Atbilstoši ziņojumam pievienotajam Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas 2008.gada 26.marta Nr.14/1112 atzinumam, Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai nav iebildumu pret kūtsmēsļu izkliedi šajās teritorijās, bet Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija nepiekrīt kūtsmēsļu izkliedi laukos Nr. 8. un 9. Ņemot vērā Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas ieteikumus, SIA „Gaižēni” neparedz kūtsmēsļu izkliedi laukos Nr. 8. „Bajāri” un Nr. 9. „Bajāri”, kā tas bija paredzēts iepriekš.

Ziņojumam pievienotajā kartogrāfiskajā materiālā redzams, ka lauki Nr. 11 „Vecskulstiņi” (platība 2,2 ha), Nr. 23. „Gulbīši” (platība 7,0 ha), Nr.43 „Jaunskulstiņi” (platība 6,0 ha), kā arī neliela daļa no laukiem Nr. 74. „Ceriņi 1” un Nr. 53 „Jaunģeriņi” atrodas Plānītes upes aizsargjoslā, neliela daļa no lauka Nr. 85. „Mazannīcas”, atrodas Īslīces upes aizsargjoslā, neliela daļa no lauka Nr. 33. „Mazlejiņas” atrodas Kauča upes aizsargjoslā.

Uz ziemeļiem aptuveni 450 m attālumā no cūkkopības kompleksa teritorijas atrodas maģistrālais naftas produktu cauruļvads, kurš šķērso šķidrmēslu izklijes laukus. Drošības aizsargjoslās, ja nav noslēgta rakstveida vienošanās ar cauruļvadu īpašnieku, aizliegts veikt zemes darbus dziļāk par 0,3 metriem, bet aramzemēs – dziļāk par 0,45 metriem. Kūtsmēslu izklijes un iestrādes augsnē darbi netiek plānoti dziļāk par 0,3 metriem.

Ziņojumā sniegta informācija, ka šķidrmēslu transportēšana paredzēta pa 2. šķiras valsts autoceļiem V1026 Siliņi – Krievgaļi – Lietuvas robeža (grants/šķembu segums), V1027 Lībieši – Krievgaļi – Rožkalni (grants/šķembu segums), V1029 Ziedoņi–Bērzi–Lībieši–Lietuvas robeža (grants/šķembu segums), V1028 Bauska–Bērzi–Ādžūni–Lietuvas robeža (grants/šķembu, asfaltbetona segums). Šie autoceļi galvenokārt tiek izmantoti vietējai satiksmei. Autoceļu atsevišķos posmos sezonāli tiek ieviesti transportlīdzekļu maksimālās masas ierobežojumi. Ierobežojumu ilgums ir atkarīgs no laika apstākļiem un ceļa stāvokļa. Satiksmes ierobežojumi pārsvarā stājas spēkā marta sākumā un ilgst līdz maija sākumam, tas ir līdz pavasara atkušņa beigām, kā arī rudenī - oktobra sākumā. Mēslu izvešanu un izklijedi paredzēts veikt divas reizes gadā, ievērojot iepriekš minētos ierobežojumus, kā arī normatīvajos aktos noteiktos ierobežojumus, mēslu izklijede netiks veikta laika posmā no 15.novembra līdz 1.martam. Operators ir izteicis gatavību sadarboties ar Īslīces pagastu un sniegt līdzdalību pašvaldības autoceļu, kuru stāvokli varētu ietekmēt SIA „Gaižēni” plānotā darbība, uzturēšanā. Ziņojumā norādīts, ka šķidrmēslu izklijede netiks veikta brīvdienās un svētku dienās, nelabvēlīgos laika apstākļos. Šķidrmēslus aramzemē paredzēts iestrādāt 12 stundu laikā. Pusi no ziemas periodā uzkrātajiem šķidrmēsliem plānots izmantot kultūraugu mēslošanai līdz 1.jūlijam, bet rudenī šķidrmēslus lauka mēslošanai plānots lietot tikai kopā ar augu pēcplaujas atliekām (rugājiem, sasmalcinātiem salmiem, zālāju sakņu masu), iestrādājot tos augsnē ar lobīšanas vai aršanas metodi. Plānots, ka šķidrmēsli netiks izklijedēti uz sasalušas, pārmitras un ar sniegu klātas augsnes, palienēs un plūdu apdraudētās teritorijās, vietās, kur tas ir aizliegts normatīvajos aktos par aizsargjoslu aizsardzību, kā arī nogāzēs ar slīpumu virs 10° uz ūdenskrātuvju pusi un tuvāk par 50 m no ūdenstilpes vai ūdensteces krasta līnijas.

Šķidrmēslu transportēšanai tiek piedāvātas lauku teritorijas, kuras nosacīti var iedalīt divās zonās. Pirmajā zonā izvietoti lauki, kuri atrodas cūkkopības kompleksa „Skalderi” apkārtnē un uz kuriem mēslu transportēšanas attālums ir vidēji 1,5 km, bet otrajā zonā - mēslu izklijes lauki, kuri atrodas Īslīces pagasta dienvidu daļā un uz kuriem mēslu transportēšanas attālums ir vidēji 15 km.

Ziņojumā sniegta informācija, ka, izklijedējot šķidrmēslus uz laukiem, kas atrodas cūkkopības kompleksa „Skalderi” ar transportēšanas maršrutu līdz 1,5 km apkārtnē

200 m attālumā ap tiem atradīsies sekojošas dzīvojamās mājas: „Lielskalderi”, „Krūzes”, „Ezeriņi”, „Saulstari”, „Bērziņi”, „Zadeikas”, „Gaņģi”, „Kalēji”, apdzīvota vieta „Īslīči”, „Bajāri”, „Čičas”, „Rēdu Pulturi”, „Rēdu Pūpoli”, „Rešņi”, „Ruķeri”, „Ilziņi”, „Kīļi”, „Siliņi – 1”, „Smēdes”, „Visnoli”, „Brieži”, „Stūrmaņi”, „Vijolītes”, „Mazskalderi”, „Birzumnieki”, „Bitenieki”, „Mazraņķi”, „Raņķi”, „Kakari”, „Saulgoži”, „Dutkas”, „Liepas”, „Vīksnas”, „Simbruķi”, bet izkļiedējot, šķidrmēslus uz laukiem, kas atrodas Īslīces pagasta dienvidu daļā, to apkārtnē atradīsies sekojošas dzīvojamās mājas: „Stūrmaņi”, „Brieži”, „Smēdes”, „Stūri”, „Ludriķi”, „Lakstīgalas”, „Ceļinieki”, „Gaidas”, „Spuras”, „Zemtures”, „Amatnieki”, „Trūbas”, „Tiltiņi”, „Reveļi”, apdzīvota vieta „Krievgaļi”, „Airītes”, „Vīrsnieki”, „Bratki”, „Liepiņas”, „Miglas”, „Abači”, „Lapiņas”, „Punduli”, „Turciņi”, „Tomiņi”, „Kupči”, „Lakāji”, „Nameji”, „Lielbarzbēni”, „Jaunģeriņi”, „Vecģeriņi”, apdzīvota vieta „Lībieši”, „Buki”, „Jaunmūrnieki”, „Gulbīši”, „Līgas”, „Rozzieži”, „Ozoliņi – 2”, „Strūklas”, „Apsītes”, „Ieviņas”, „Sudrabiņi”.

Kūtsmēslus līdz izmantošanas vietai plānots transportēt ar traktoriem un divām specializēto mēslu cisternām „Samson” ar tilpumu 25 m³ katra. Mēslu izvešanai gada laikā katrai cisternai paredzēti 300 reisi. Paredzēts, ka mēslu izvešanai būs nepieciešamas aptuveni 2 – 2,5 nedēļas kā pavasarī, tā rudenī; darba dienas laikā ar cisternu tiks veikti 25 reisi jeb izvestas 625 tonnas mēslu. Plānots, ka mēslu izkļiede netiks veikta svētdienās un svētku dienās. Kūtsmēslu iestrādāšanai augsnē tiks izmantots cisternai piestiprināms kultivatora tipa šķidrmēslu iestrādes agregāts „Samson”, kas nodrošina mēslu iestrādi augsnē 5 – 15 cm dziļumā, kā arī šļūteņu tipa augsnes virsmēslošanas agregāts „Samson”. Šķidrmēslu krātuvju tukšošana paredzēta Zemkopības ministrijas noteiktajos laikposmos, kad ieteicams ielabot lauksaimniecībā izmantojamo zemi. Šķidrmēslu uzskaitē paredzēts ieviest uzskaites žurnālu, kurā tiks ierakstīts izvesto šķidrmēslu daudzums un datums, kad šķidrmēsli nodoti izkļiedei.

Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā norādīts, ka SIA „Gaižēni”, slēdzot līgumus par šķidrmēslu izkļiedei un iestrādei nepieciešamajām platībām, ir ņēmusi vērā gan platību reljefa īpatnības, gan augsnes piemērotību šķidrmēslu utilizācijai, gan ierobežojumus, kas noteikti Aizsargjoslu likumā, gan zemes īpašnieku vēlnes.

Izvērtējot noslēguma ziņojumā iekļautos gaisu piesārņojošo vielu izplatības modelēšanas rezultātus, noslēguma ziņojumā secināts, ka normatīvos noteiktās robežvērtības, atbilstoši Ministru kabineta 2003.gada 21.oktobra noteikumiem Nr. 588 "Noteikumi par gaisa kvalitāti", tuvāko dzīvojamo māju (500 m rādiusā ap kompleksu) apkārtnē netiktu pārsniegtas.

Atbilstoši noslēguma ziņojumā norādītajam, prognozēts, ka diennakts vidējā smaku koncentrācija uzņēmuma teritorijā var sasniegt sērūdeņradim līdz 26,2 ou_E/m³, savukārt diennakts 8.augsstākās koncentrācijas amonjakam līdz 5,9 ou_E/m³, teritorijā 500 m rādiusā ap kompleksu sērūdeņradim līdz 3,0 ou_E/m³, amonjakam līdz 3,1 ou_E/m³, bet 500 m – 1 km rādiusā ap kompleksu sērūdeņradim mazāk par 0,45 ou_E/m³, amonjakam līdz 1,0 ou_E/m³. Ziņojumā norādīts, ka rietumu vēji iespējams var ietekmēt gaisa kvalitāti tuvākajās mājās - „Birzumnieku” teritorijā, dienvidu vēji mājās „Bitenieki”, „Ezeriņi”, „Lejiņas”, ziemeļu vai ziemeļrietumu vēji

- māju „Mazskalderu”, „Vijolītes” un „Stūrmaņu” teritorijas. Visbūtiskāk var tikt ietekmētas „Mazskalderu”, „Birzumnieku”, kā arī „Bitenieku” teritorijas.

Ziņojumā sniegta informācija, ka lēns vējš izpētes teritorijā dominē laika periodā no jūlija līdz augustam, un atsevišķas nelabvēlīgas meteoroloģiskas apstākļu situācijas var rasties jebkurā no mēnešiem, vidējais bezvēja dienu skaits gadā – 14,62 dienas. Nelabvēlīgos meteoroloģiskajos apstākļos smaku līmenis uzņēmuma teritorijā var sasniegt sērūdeņradim līdz $1271 \text{ ou}_E/\text{m}^3$, amonjakam līdz $60 \text{ ou}_E/\text{m}^3$, teritorijā 500 m rādiusā ap kompleksu sērūdeņradim aptuveni $350 \text{ ou}_E/\text{m}^3$, amonjakam aptuveni $20 \text{ ou}_E/\text{m}^3$, bet 500 m – 1km rādiusā ap kompleksu sērūdeņradim vairāk par $170 \text{ ou}_E/\text{m}^3$, amonjakam vairāk par $12 \text{ ou}_E/\text{m}^3$. Tas nozīmē, ka nelabvēlīgos meteoroloģiskajos apstākļos tuvākajās ēkās iespējami ievērojami augsti smaku līmeņi. Atbilstoši Ministru kabineta 2004.gada 27. jūlija noteikumiem Nr.626 "Noteikumi par piesārņojošas darbības izraisīto smaku noteikšanas metodēm, kā arī kārtību, kādā ierobežo šo smaku izplatīšanos" noteiktajam – „lauksaimniecībā izmantojamās zemēs smakas mērķlielumu – $8 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ – nedrīkst pārsniegt vairāk par septiņām diennaktīm gadā. Šo smaku mērķlielumu atļauts pārsniegt, izkliežot kūtsmēslus vai citu organisko mēslojumu jebkurā nedēļas dienā, izņemot svētdienas un valsts noteiktās svētku dienas, kā arī ņemot vērā kūtsmēslu un cita organiskā mēslojuma izkliešanas aizlieguma laikposmus un ierobežojumus, kas noteikti normatīvajos aktos par īpašām vides prasībām piesārņojošo darbību veikšanai dzīvnieku novietnēs un normatīvajos aktos par ūdens un augsnes aizsardzību no lauksaimnieciskās darbības izraisītā piesārņojuma ar nitrātiem.” Izvērtējot iesniegtos materiālus, Vides pārraudzības valsts birojs secina, ka, ņemot vērā norādītos apstākļus un realizējot plānoto darbību pilnā apjomā, nelabvēlīgos meteoroloģiskajos apstākļos varētu tikt pārsniegti ar Ministru kabineta 2004.gada 27. jūlija noteikumiem Nr.626 "Noteikumi par piesārņojošas darbības izraisīto smaku noteikšanas metodēm, kā arī kārtību, kādā ierobežo šo smaku izplatīšanos" noteiktie smaku robežlielumi 1 km rādiusā ap kompleksa teritoriju un smaku traucējumi atsevišķos gadījumos varētu sasniegt arī Rītausmas ciemu.

Vides pārraudzības valsts birojs, pamatojoties uz izvērtētās dokumentācijas analīzi, secina, ka:

- kompleksa darbība ir plānota, ievērojot Eiropas Komisijas izstrādātā atsaucē dokumenta par labākajiem pieejamajiem tehniskajiem paņēmieniem intensīvai cūku audzēšanai nostādnes un ņemot vērā labas lauksaimniecības prakses ieteikumus;
- kompleksa būvniecība paredzēta teritorijā, kas pagasta teritoriālajā plānojumā atbilst lauksaimniecībā izmantojamās zemes teritorijai;
- kompleksa paplašināšanu paredzēts veikt, nojaucot neizmantojamās būves un uzbūvējot jaunas, ražošanai nepieciešamās ēkas;
- saskaņā ar 2001.gada 18.decembra Ministru kabineta noteikumiem Nr.531 „Noteikumi par ūdens un augsnes aizsardzību no lauksaimnieciskās darbības izraisītā piesārņojuma ar nitrātiem” Īslīces pagasts ir noteikts kā īpaši jutīga teritorija, uz kuru attiecas paaugstinātas prasības ūdens un augsnes aizsardzībai no lauksaimnieciskās darbības izraisītā piesārņojuma ar nitrātiem;

- ap plānoto cūkkopības kompleksu esošo zemju īpašumiem pašreizējā izmantošana - lauksaimniecībā izmantojamā teritorija;
- lielākā daļa mēslu izklijas lauku ir izvietoti dienvidos un dienvidrietumos no Rītausmas ciema;
- valdošie vēji ir dienvidu, dienvidrietumu virziena vēji;
- cūkkopības kompleksa teritoriju skar Kauča aizsargjosla, kas atrodas teritorijas ziemeļu daļā un meliorācijas grāvju aizsargjosla, kas atrodas teritorijas rietumu daļā;
- šķidrmēslu izklijas lauki Nr. 11 „Vecskulstiņi” (platība 2,2 ha), Nr. 23. „Gulbīši” (platība 7,0 ha), Nr.43 „Jaunskulstiņi” (platība 6,0 ha), kā arī neliela daļa no laukiem Nr. 74. „Ceriņi 1” un Nr. 53 „Jaunģeriņi” atrodas Plānītes upes aizsargjoslā, neliela daļa no lauka Nr. 85. „Mazannīcas”, atrodas Īslīces upes aizsargjoslā, neliela daļa no lauka Nr. 33. „Mazlejiņas” atrodas Kauča upes aizsargjoslā;
- cūkkopības kompleksa teritorija neatrodas applūstošo teritoriju zonā; virszemes ūdensobjektu aizsargjoslās ēku un būvju celtniecība nav paredzēta;
- teritorijas inženierģeoloģiskā izpēte liecina, ka apstākļi ir labvēlīgi būvniecībai;
- teritorijā gruntsūdeņos konstatēts paaugstināts N savienojumu līmenis, līdz ar to nepieciešami monitoringa pasākumi, kas nodrošinātu, ka piesārņojuma līmenis netiek paaugstināts;
- nodrošinot ūdensapgādi, nepieciešams ievērot Aizsargjoslu likuma prasības;
- kūtiņš ventilācijas sistēma tiks izveidota tā, lai gaiss tiek savākts kopējā kanālā un izvadīts vienā izejā. Smaku absorbēšanai kūtiņš iekšienē un emisijas intensitātes samazināšanai paredzēts uzstādīt stacionārās gaisa mitrināšanas iekārtas, lai samazinātu gaisu izplūstošo smaku nonākšanu apkārtējā vidē;
- plānotais zemgrīdas šķidrmēslu kanālu tilpums cūku novietnē un šķidrmēslu krātuvju kopējais tilpums nodrošinās radušos šķidrmēslu uzglabāšanu atbilstoši normatīvo aktu prasībām;
- šķidrmēslu krātuves paredzēts izbūvēt no dzelzsbetona un apstrādāt tās ar hidroizolējošu un pret agresīvu vidi izturīgu materiālu;
- šķidrmēslu krātuves paredzēts pārsegt ar tenta tipa jumtu, kas samazinās amonjaka iztvaikošanu un smaku izplatību;
- cūku ēdināšanā paredzēts pielietot barības receptes ar samazinātu slāpekļa saturu;
- SIA „Gaižēni” ir noslēgusi līgumus par šķidrmēslu izvešanu un izklijas ar SIA „Uzvaras lauks”, ar ZS „Rekšņi” un ar ZS „Ataugas”. Saskaņā ar Īslīces pagasta padomes 2008.gada 30.aprīļa vēstulē sniegto informāciju 2007.gada augustā ir lauzts līgums „Par šķidro kūtsmēslu izvešanu un izklijas”, kas bija noslēgts starp SIA „Gaižēni” un SIA „PS Līdums”;

- šķīdirmēsļu izkliedei paredzētās teritorijas izvietotas līdz 15 km attālumā no plānotā kompleksa teritorijas gan Īslīces pagasta, gan Gailīšu pagasta teritorijā;
- šķīdirmēsļu izkliedei izmantojamās lauksaimniecības zemes platība ir pietiekama, lai nodrošinātu normatīvo aktu prasības attiecībā uz atļauto kopējā slāpekļa daudzumu, ko drīkst iestrādāt vienā sezonā ar šķīdirmēsliem;
- no lauksaimniecībā izmantojamās zemes platībām ir izslēgti lauki, kas atrodas kultūrvēsturisko pieminekļu teritorijā;
- kūtsmēsļu izkļiedes lauki Nr. 38., 87., 88. atrodas valsts nozīmes arheoloģisko pieminekļu Spradžu apmetne un senkapi (valsts aizsardzības Nr.340) un Bajāru – Jaunzemju senkapi (valsts aizsardzības Nr.338) aizsardzības zonā. Atbilstoši ziņojumam pievienotajam Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas 2008.gada 26.marta Nr.14/1112 atzinumam, Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai nav iebildumu pret kūtsmēsļu izkļiedi šajās teritorijās;
- kūtsmēsļu izkļiedes un iestrādes augsnē laikā paredzēts ievērot normatīvajos aktos noteiktos aprobežojumus;
- plānots, ka šķīdirmēsļu izkļiede netiks veikta brīvdienās un svētku dienās, nelabvēlīgos laika apstākļos;
- šķīdirmēsļu izvešanu paredzēts veikt saskaņā ar pagastu, kuru teritorijas tiks šķērsotas vai atrodas attiecīgās platības, apstiprinātiem izvešanas grafikiem, saskaņojot tos arī ar tuvāko māju un šķīdirmēsļu izkļedei paredzēto lauksaimniecības zemju īpašniekiem;
- kūtsmēsļu izkļiedes un iestrādes augsnē darbi netiks veikti dziļāk par 0,3 metriem;
- problēmas var radīt ceļu uzturēšana, it īpaši lietaiņā laikā;
- SIA “Gaižēni” ir paredzējusi vienoties ar pašvaldību par ceļu remonta kārtību, ja to nepieciešamību izraisījusi SIA “Gaižēni” darbība;
- akustiskā trokšņa normatīvos noteiktā dienas un vakara robežvērtības netiks pārsniegtas, bet nakts robežvērtība tiks pārsniegta līdz 150 m rādiusā no cūkkopības kompleksa;
- trokšņa diskomforta zonā atradīsies tuvākā dzīvojamā māja „Lielskalderi”, kura pieder SIA „Gaižēni” un ir neapdzīvota, līdz ar to SIA „Gaižēni” neparedz papildus trokšņa samazināšanas pasākumus;
- nelabvēlīgos meteoroloģiskajos apstākļos varētu tikt pārsniegti ar Ministru kabineta 2004.gada 27. jūlija noteikumiem Nr.626 "Noteikumi par piesārņojošas darbības izraisīto smaku noteikšanas metodēm, kā arī kārtību, kādā ierobežo šo smaku izplatīšanos" noteiktie smaku robežlielumi 1 km rādiusā ap kompleksa teritoriju un smaku traucējumi atsevišķos gadījumos varētu sasniegt arī Rītausmas ciemu;
- paredzēts noslēgt līgumus par veterinārmedicīnisko, sadzīves un bīstamo atkritumu, kā arī kritušo dzīvnieku apsaimniekošanu;

- kritušos dzīvniekus līdz to izvešanai paredzēts uzglabāt saldētavā, bet izvešanas laikā pārvietot uz hermētiski slēgtu konteineru;
- sadzīves notekūdeņi tiks uzkrāti hidroizolētā krājrezervuārā, to izvešanu nodrošinās licencēta apsaimniekošanas organizācija SIA „Vides serviss”;
- Īslīces pagasta padome 2008.gada 30.aprīļa Vides pārraudzības valsts biroja iesniegtajā vēstulē Nr.418 iebilst pret cūkkopības kompleksa paplašināšanos, jo ir
  - saņemtas sūdzības no iedzīvotājiem par gaisa kvalitāti un vides piesārņojumu kompleksa esošajā darbībā,
  - mēslu izkliešanas veikta brīvdienās (2008.gada 25., 26., un 27. aprīlī), kas ir pretrunā ar ziņojumā norādīto,
  - līgums starp SIA „Gaižēni” un SIA „PS Līdums” ir laužts 2007.gada augustā,
  - mēslu izkliešanas lauki (Nr.14., 66., 65., 32., 25., 33., 31., 61., 62., 51., 63., 86., 85., 89., 92., 90., 88., 87., 91., 47., 48., 49., 55., 54.) izvietoti dienvidu – dienvidrietumu virzienā no Rītausmu ciema,
  - valdošo vēju virziens ir dienvidu – dienvidrietumu un līdz ar to mēslu izkliešanas laikā būs jūtamas spēcīgas smakas Rītausmas ciema virzienā.

Ņemot vērā ietekmes uz vidi novērtējuma gaitā konstatēto, Īslīces pagasta padomes viedokli un, lai arī ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā paredzēts, ka kompleksa darbībā tiks ievērotas Eiropas Komisijas izstrādātā atsaucis dokumenta par labākajiem pieejamajiem tehniskajiem paņēmieniem intensīvai cūku audzēšanai nostādnes un labas lauksaimniecības prakses ieteikumi, Vides pārraudzības valsts birojs uzskata, ka nav radīta pārliecība, ka SIA „Gaižēni” spēš pilnībā nodrošināt normatīvajos aktos noteiktās prasības, realizējot cūkkopības kompleksa paplašināšanu ziņojumā norādītajā apjomā, paplašinot kompleksu līdz 3000 sivēnmāšu vietām saistībā ar smaku izkliedi tuvākajā kompleksa apkārtnē. Līdz ar to Vides pārraudzības valsts birojs uzskata, ka cūkkopības kompleksa paplašināšanu ir iespējama tikai pēc esošās saimnieciskās darbības sakārtošanas, nodrošinot normatīvajos aktos noteiktās prasības un rekomendē cūkkopības kompleksa paplašināšanas iespējamību izvērtēt pa būvniecības kārtām, no sākuma lemjot tikai par 1.būvniecības kārtas īstenošanu, bet par otrās un trešās kārtas būvniecības pieļaujamību lemt tikai pēc tam, kad monitoringa rezultāti (arī smaku) parādītu, ka SIA „Gaižēni” spēš nodrošināt normatīvajos aktos noteiktās prasības. Rekomendējam Īslīces pagasta padomei reizi ceturksnī noteiktos laika apstākļos veikt SIA „Gaižēni” apmaksātus smaku koncentrāciju mērījumus. Savukārt SIA „Gaižēni”, atbilstoši likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 24.pantā noteiktajam, ir atbildīga par visu noslēguma ziņojumā ietverto risinājumu īstenošanu.

4. Izvērtētā dokumentācija

- SIA „Gaižēni” 2007.gada 20.marta iesniegums sivēnmāšu kompleksa „Skalderi” paplašināšanu Bauskas rajona Īslīces pagastā - 13 lapas.
- Vides pārraudzības valsts biroja 2007.gada 29.marta lēmums Nr.148 par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu cūkkopības kompleksa

paplašināšanai Bauskas rajona Īslīces pagasta nekustamajos īpašumos „Skalderi” (kadastra Nr. 4068 002 0562), „Jaunskalderi” (kadastra Nr. 4068 002 0592) un „Purviņi” (kadastra Nr. 4068 002 0021) - 1 lapa.

- Nekustamā īpašuma „Lielskalderi” īpašnieces [dzēsts] 2007.gada 2.maija vēstule, kurā izteikts kategorisks iebildums pret paredzēto darbību un viedoklis par tās iespējamo negatīvo ietekmi uz vidi - 12 lapas.
- SIA „Gaižēni” 2007.gada 8.maija vēstule Nr.36 ar tai pievienotiem ietekmes uz vidi novērtējuma sākotnējās sabiedriskās apspriešanas materiāliem - 11 lapas.
- SIA „Gaižēni” 2007.gada 12.jūnija iesniegums ietekmes uz vidi novērtējuma programmai un tam pievienotie materiāli - 5 lapas.
- SIA „Gaižēni” 2007.gada 12.jūnija vēstule Nr.53 – 2 lapas.
- Īslīces pagasta padomes 2007.gada 9.jūlija vēstule Nr.628 par Skalderu cūkkopības kompleksa paplašināšanu – 1 lapa.
- Vides pārraudzības valsts biroja 2007.gada 18.jūlija Programma ietekmes uz vidi novērtējumam SIA „Gaižēni” sivēnmāšu kompleksa „Skalderi” paplašināšanai - 6 lapas.
- SIA „Gaižēni” 2007.gada 8.maija vēstule Nr.36 ar tai pievienotiem ietekmes uz vidi novērtējuma sākotnējās sabiedriskās apspriešanas materiāli - 11 lapas.
- SIA „Gaižēni” sivēnmāšu kompleksa „Skalderi” paplašināšanas ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojums - 1 sējums, 251 lapa.
- SIA „Gaižēni” sivēnmāšu kompleksa „Skalderi” paplašināšanas ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojuma kopsavilkums, 1 sējums, 16 lapas.
- SIA „Gaižēni” 2008.gada 14.februāra vēstule Nr.16 ar tai pievienotiem ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojuma sabiedriskās apspriešanas materiāliem – 14 lapas.
- Eksperta atzinums par darba ziņojumu -5 lapas.
- Vides pārraudzības valsts biroja 2007.gada 1.jūnija Atzinums par SIA „Gaižēni” nobarojamo cūku audzēšanas kompleksa izveides ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojumu - 7 lapas.
- SIA „Gaižēni” sivēnmāšu kompleksa „Skalderi” paplašināšanas ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojums - 1 sējums, 255 lapas.
- Eksperta atzinums par noslēguma ziņojumu - 7 lapas.
- Īslīces pagasta padomes 2008.gada 30.aprīļa vēstule Nr.418 – 1 lapa.

5. Paredzētās darbības novērtēšanas procesā apkopotie ieinteresēto pušu viedokļi un argumenti (tai skaitā sabiedriskās apspriešanas rezultāti)

Informatīvie materiāli par SIA „Gaižēni” plānoto cūkkopības kompleksa „Skalderi” paplašināšanu Bauskas rajona Īslīces pagastā bija pieejami: Īslīces pagasta padomē Bauskas rajonā, Īslīces pagastā, "Rītausmās" un Vides pārraudzības valsts birojā Rūpniecības ielā 23, Rīgā.

2007.gada 26.aprīlī Īslīces kultūras namā Bauskas rajonā, Īslīces pagastā, "Rītausmās", notika paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējuma sākotnējā sabiedriskā apspriešana klātienē. Sākotnējā sabiedriskajā apspriešanā piedalījās 5 interesenti. Sanāksmes dalībnieki interesējās par paredzēto mēslu krātuvju tilpumu, par mēslu izvešanu un šķidrmēslu izkliedes platībām, kā arī pauda bažas par iespējamo smaku izplatību.

Vides pārraudzības valsts birojs sākotnējās apspriešanas laikā saņēma:

1. Nekustamā īpašuma „Lielskalderi” īpašnieces [dzēsts] vēstuli, kurā izteikts kategorisks iebildums pret paredzēto darbību un viedoklis par tās iespējamo negatīvo ietekmi uz vidi un apkārtējo iedzīvotāju dzīves telpas kvalitātes pasliktināšanos.
2. Īslīces pagasta pašvaldības vēstuli, kurā sniegta informācija par *Fiziskas personas* pretenziju, kā arī norādīts, ka Īslīces pagasta padomei būstisku iebildumu pret Skalderu cūku kompleksa paplašināšanu nav.

Pamatojoties uz SIA „Gaižēni” 2007.gada 12.jūnija iesniegumu un sākotnējās sabiedriskās apspriešanas rezultātiem, Vides pārraudzības valsts birojs sagatavoja un 2007.gada 18.jūlijā izsniedza Programmu ietekmes uz vidi novērtējumam SIA „Gaižēni” sivēnmāšu kompleksa „Skalderi” paplašināšanai. SIA „Gaižēni” tika nosūtītas arī saņemto vēstulu kopijas.

SIA „Gaižēni” sadarbībā ar SIA „Firma L4” sagatavoja un 2008.gada 18.janvārī iesniedza izvērtēšanai Vides pārraudzības valsts birojā SIA „Gaižēni” cūkkopības kompleksa „Skalderi” paplašināšanas ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojumu. Darba ziņojums par šo paredzēto darbību sabiedrībai bija pieejams Īslīces pagasta padomē Bauskas rajonā, Īslīces pagastā, „Rītausmās”, Valsts vides dienesta Jelgavas reģionālajā vides pārvaldē Kazarmes ielā 17a, Jelgavā un Vides pārraudzības valsts birojā Rūpniecības ielā 23, Rīgā.

Saskaņā ar ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā iekļauto informāciju, lai apzinātu vietējo iedzīvotāju viedokli par paredzētā cūku audzēšanas kompleksa būvniecību, laika posmā no 2007.gada 10.oktobra līdz 2007.gada 10.novembrim tika veikta Īslīces pagasta iedzīvotāju aptauja. Īslīces pagasta iedzīvotājiem, galvenokārt dzīvojošajiem 1 - 3 km attālumā no cūkkopības kompleksa, tika izdalītas 100 aptaujas anketas. Atpakaļ tika saņemtas 20 aizpildītas anketas. Visi aptaujas dalībnieki bija informēti par kompleksa „Skalderi” darbību, bet par iecerēto paplašināšanu bija informēti 75 % respondentu. Pozitīvu attieksmi par līdzšinējo kompleksa darbību pauda 45 % aptaujas dalībnieki, bet negatīvs viedoklis bija 25 % respondentu, par iemeslu minot mēslu smaku, kas radīsies iestrādājot šķidrmēslus augsnē, 65 % respondentu atzina, ka viņi pieļauj īslaicīgu mēslu smaku esamību kūtsmēslu izkliedes periodos pavasarī un rudenī. Kā galveno pozitīvo aspektu līdzšinējā fermas darbībā 90 % respondenti minēja atjaunoto fermu kompleksu un sakārtoto vidi, 45 % novērtēja jaunu darba vietu radīšanu, bet 35 % atzīmēja papildus nodokļu ienākumus pašvaldības budžetā. Paredzētai paplašināšanai atbalstu un pozitīvu attieksmi pauda 45 % respondenti, 20 % respondentiem bija neitrāls viedoklis, bet 35 % respondentu neatbalstīja paredzēto darbību. Par būtiskāko paredzētās darbības izraisīto negatīvo ietekmi 50 % respondentu minēja iespējamo kūtsmēslu radīto piesāņojumu, bet paredzētās darbības

pozitīvo ietekmi atzīmēja 40 % respondentu kā ieguvumus minot mūsdienīga ražošanas uzņēmuma izveidi pagastā, jaunu darba vietu radīšanu un papildus nodokļu maksājumus pašvaldības budžetā, kā arī 20 % respondentu norādīja, ka paredzētās darbības rezultātā ir iespējams ekonomiskās aktivitātes pieaugums pagastā, ko veicinātu preču un pakalpojumu iegāde no vietējiem esošajiem uzņēmumiem.

Atbilstoši likumdošanas prasībām 2008.gada 23.janvārī laikrakstā „Latvijas Vēstnesis” un 2008.gada 25.janvārī laikrakstā „Bauskas Dzīve” tika publicēti paziņojumi par sabiedrības iespējām iepazīties ar izstrādāto darba ziņojumu, piedalīties tā sabiedriskajā apspriešanā un iesniegt rakstveida priekšlikumus, kā arī tika nosūtīti individuāli paziņojumi pašvaldībai un nekustamo īpašumu īpašniekiem (valdītājiem), kuru īpašums ir blakus paredzētās darbības vietai.

Ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojuma sabiedriskā apspriešana klātienē notika 2008.gada 1.februārī Īslīces kultūras namā Bauskas rajonā, Īslīces pagastā „Rītausmās”. Šo likumdošanā paredzēto iespēju piedalīties darba ziņojuma sabiedriskajā apspriešanā izmantoja 14 interesenti. Sanāksmes dalībnieki interesējās par mēslu daudzumu, kas radīsies no vienas cūkas, vai mēslu daudzuma aprēķinā ir iekļauts dzīvnieku un telpu mazgāšanai izmantotais ūdens, kāpēc mēslus pagājušajā gadā izklīdēja tieši gar strautu, tā aizsargjoslā un kāpēc to izvešana notiek bez saskaņošanas ar iedzīvotājiem, par paredzētajiem šķidrmēslu izklīdes laukiem, cik bieži paredzēta kūtsmēslu izvešana, kādi paredzēti kompleksa teritorijas labiekārtošanas darbi, lai nepieļautu šķidrmēslu noplūdi apkārtējā vidē, kā arī par problēmām, kuras var rasties saistībā ar šķidrmēslu izvešanu uz laukiem. Sanāksmes dalībnieki pauda bažas par gaisa kvalitātes problēmām, kas var rasties saistībā ar šķidrmēslu izvešanu uz laukiem, jo jau patlaban 2 km attālumā no fermas iespējams just smaku. Iedzīvotāji norādīja, ka jau esošā fermas darbība ir radījusi kaitējumu videi, jo ir tecējusi mēslu tvertne, kā arī, ka pirms esošā kompleksa paplašināšanas būtu jāveic iepriekšējās darbības sakārtošana, lai nepieļautu apkārtējas vides piesārņošanu.

Darba ziņojuma izvērtēšanas laikā Vides pārraudzības valsts birojs nav saņēmis rakstiskus iedzīvotāju priekšlikumus darba ziņojuma pilnveidošanai.

Vides pārraudzības valsts birojs, pieaicinot neatkarīgu ekspertu un apkopojot ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojuma sabiedriskās apspriešanas rezultātus, izvērtēja cūkkopības kompleksa „Skalderi” paplašināšanas ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojumu un 2008.gada 27.februārī izsniedza Atzinumu par to. Atzinumā par darba ziņojumu tika norādīts, kāda ziņojumā iekļautā informācija papildināma vai precizējama, lai noslēguma ziņojums atbilstu izsniegtās programmas un spēkā esošās likumdošanas prasībām.

Nemot vērā Vides pārraudzības valsts biroja un eksperta atzinumu, tika sagatavots un 2008.gada 8.aprīlī iesniegts izvērtēšanai Vides pārraudzības valsts birojā SIA „Gaižēni” cūkkopības kompleksa „Skalderi” paplašināšanas ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojums. Noslēguma ziņojums sabiedrībai bija pieejams: Īslīces pagasta padomē Bauskas rajonā, Īslīces pagastā, "Rītausmās"; Valsts vides dienesta Jelgavas reģionālajā vides pārvaldē Kazarmes ielā 17a, Jelgavā, un Vides

pārraudzības valsts birojā Rūpniecības ielā 23, Rīgā, kā arī interneta mājas lapās www.l4.lv/ un www.vidm.gov.lv/ivnvb.

Noslēguma ziņojuma izvērtēšanas laikā 2008.gada 9.maijā Vides pārraudzības valsts birojs saņēma Īslīces pagasta padomes 2008.gada 30.aprīļa vēstuli Nr.418, kurā norādīts, ka Īslīces pagasta padome iebilst pret cūkkopības kompleksa paplašināšanu, kā galveno iemeslu minot jau saņemtās sūdzības no iedzīvotājiem par gaisa kvalitāti un vides piesārņojumu kompleksa esošajā darbībā, kā arī to, ka mēslu izkliešanas veiktas brīvdienās (2008.gada 25., 26., un 27. aprīlī), kas ir pretrunā ar ziņojumā norādīto. Papildus norādīts, ka noslēgtais līgums starp SIA „Gaižēni” un SIA „PS Līdums” ir laužts 2007.gada augustā. Vēstulē uzsvērts, ka mēslu izkliešanas lauki Nr.14., 66., 65., 32., 25., 33., 31., 61., 62., 51., 63., 86., 85., 89., 92., 90., 88., 87., 91., 47., 48., 49., 55., 54. izvietoti dienvidu – dienvidrietumu virzienā no Rītausmas ciema un ņemot vērā, ka valdošo vēju virziens ir dienvidu – dienvidrietumu, mēslu izkliešanas laikā būs jūtamas spēcīgas smakas Rītausmas ciema virzienā.

Lai arī sabiedriskās apspriešanas laikā klātienē pausti dažādi viedokļi saistībā ar cūku kompleksa paplašināšanu, kā galvenos problēmjautājumus minot smaku izplatību un šķidrmēslu izvešanas un iestrādes iespējamās un jau esošās problēmas, kā arī nepilnības esošajā kompleksa apsaimniekošanā, rakstiskā veidā ietekmes uz vidi novērtējuma gaitā birojā pretenzijas no sabiedrības pārstāvjiem netika saņemtas, izņemot kompleksam blakus esošā īpašuma „Lielskalderi” īpašnieces protesta vēstuli ietekmes uz vidi novērtējuma sagatavošanas laikā. Noslēguma ziņojumā norādīts, ka īpašums „Lielskalderi” kopš 2008.gada februāra pieder SIA „Gaižēni”. Savukārt pašvaldības viedoklis ietekmes uz vidi novērtējuma veikšanas laikā mainījies no kopumā atbalstoša ietekmes uz vidi novērtējuma sākumstadijā uz neatbalstošu ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojuma izvērtēšanas gaitā, argumentējot to ar jau esošām iedzīvotāju sūdzībām par smaku izplatību no kompleksa, mēslu izvešanu brīvdienās un to, ka ievērojama daļa lauksaimniecības zemju, uz kurām paredzēta šķidrmēslu izkliešana, izvietoti dienvidu, dienvidrietumu virzienā no Rītausmas ciema, tādējādi galveno valdošo vēju pūšanas virzienā uz ciemu. Līdz ar to, iepazīstoties ar noslēguma ziņojumu un biroja atzinumu, Īslīces pagasta pašvaldībai atbilstoši likumam “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 21.pantā noteiktajam būs jālemj par paredzētās darbības akceptēšanu vai neakceptēšanu.

6. Obligātie nosacījumi un turpmākajā projektēšanā veicamie pasākumi

Noslēguma ziņojums un Vides pārraudzības valsts biroja atzinums par to iesniedzams Īslīces pagasta padomē. Vides pārraudzības valsts biroja atzinuma obligātie nosacījumi un turpmākajā projektēšanā veicamie pasākumi stājas spēkā tikai tādā gadījumā, ja tiek saņemts likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 21.pantā noteiktais akcepts paredzētās darbības realizācijai kārtībā, kāda noteikta Ministru kabineta 2006.gada 2.maija noteikumos Nr.355 “Paredzētās darbības akceptēšanas kārtība”.

Ņemot vērā izvērtējuma rezultātus un plānoto būvniecības realizāciju pa kārtām, birojs uzskata, ka pašvaldība ir tiesīga nelemt uzreiz par visa kompleksa paplašināšanu, bet lemt par atsevišķu kārtu realizācijas pieļaujamību.

Obligātie nosacījumi un turpmākajā projektēšanā veicamie pasākumi SIA „Gaižēni” nobarojamo cūku audzēšanas kompleksa izveidei Bauskas rajona Īslīces pagastā:

- Cūkkopības kompleksa „Skalderi” paplašināšana ir iespējama tikai tad, kad SIA „Gaižēni” ir sakārtojis savu patreizējo darbību un nodrošinājis darbības atbilstību normatīvo aktu prasībām.
- Lauksaimniecībā izmantojamās zemes transformācijas jautājumi jārisina atbilstoši 2004.gada 20.jūlija noteikumu Nr.619 “Kārtība, kādā lauksaimniecībā izmantojamo zemi transformē par lauksaimniecībā neizmantojamu zemi un izsniedz zemes transformācijas atļaujas” prasībām.
- Realizējot cūkkopības kompleksu paplašināšanu pa būvniecības kārtām, jāparedz atbilstoši paredzētajai darbībai un normatīvajos aktos noteiktajam pietiekami lielas šķidrmēsļu uzkrāšanas krātuves un pietiekamas platības šķidrmēsļu izkliedei.
- Nepieciešama precīza uzskaitē par šķidrmēsļu daudzumu, lauku mēslošanas grafikiem, vietām un to stingra ievērošana, nodrošinot normatīvajos aktos noteikto prasību ievērošanu.
- Lauksaimniecībā izmantojamās platībās iestrādātais organiskā mēslojuma daudzums (arī pašu dzīvnieku atstātie mēsli) nedrīkst pārsniegt 170 kg slāpekļa gadā, rēķinot uz vienu hektāru.
- Kompleksa būvniecība meliorētajās zemēs nedrīkst pasliktināt ūdens režīmu un meliorācijas sistēmu darbību, līdz ar to jāizstrādā un likumdošanā noteiktajā kārtībā jāsaskaņo drenāžas sistēmu pārbūves projekts būvniecībai paredzētajā teritorijā.
- Kompleksa darbības laikā jānodrošina Ministru kabineta 2004.gada 23.marta noteikumu Nr.152 “Cūku labturības prasības”, 2004.gada 27.jūlija noteikumu Nr.628 “Īpašās vides prasības piesārņojošo darbību veikšanai dzīvnieku novietnēs” prasību izpilde un labāko pieejamo tehnisko paņēmieni intensīvai cūku audzēšanai nostādņu ievērošana.
- Ņemot vērā šķidrmēsļu agresivitāti, turpmākajā projektēšanā jāprecizē pasākumi būvju un konstrukciju aizsardzībai pret koroziju; ņemot vērā sabiedriskajā apspriešanā konstatēto par esošās mēsļu krātuves nehermētiskumu, jānodrošina esošās mēsļu krātuves hermētiskums, lai nepieļautu tās tecēšanu un šķidrmēsļu noplūdi, kā arī jānovērš līdzīgu negadījumu iespējamība, paredzot projektā un realizējot būvniecības laikā nepieciešamos pasākumus.
- Šķidrmēsļus jāievada krātuvē zem tajā esošā mēsļu līmeņa, neietekmējot peldošo segslāni.
- Jāizveido monitoringa urbumu un drenāžas sistēma, kas ļautu konstatēt šķidrmēsļu krātuvju un cauruļvadu iespējamus bojājumus. Nav pieļaujama piesārņojuma noplūde gruntī un gruntsūdeņos.
- Veicot šķidrmēsļu izkliedi un iestrādi, jānodrošina Aizsargjoslu likumā noteikto prasību ievērošana.
- Jāparedz cūku novietnē ventilācijas iekārtu nosūces gaisa vadiem izveidot kopēju izvadu. Smaku absorbēšanai kūts iekšienē un emisijas intensitātes samazināšanai

jāuzstāda stacionārās gaisa mitrināšanas iekārtas, lai samazinātu gaisu izplūstošo smaku nonākšanu apkārtējā vidē. Gaisa mitrināšanas iekārtām jāizveido atsevišķa notekūdeņu savākšanas sistēma un jāprecizē to utilizācijas iespējas.

- Ņemot vērā, ka smaku izkliedes prognozes liecina, ka iespējamās negatīvas ietekmes smaku izplatības rezultātā tuvākajās mājās un ņemot vērā jau esošās sūdzības papildus izvērtējami šādi nosacījumi: regulāra smaku monitoringa veikšanas uzsākšana pirms darbības paplašināšanas; neveikt kompleksa paplašināšanu pilnā apjomā uzreiz, kompleksa atsevišķu kārtu realizācijas pieļaujamību sasaistot ar monitoringa rezultātiem un normatīvo aktu prasību precīzu izpildi, nepieciešamības gadījumā paredzot papildus attīrīšanas iekārtu uzstādīšanu, papildus šķidrmēslu izkliedes platību nepieciešamības izvērtēšanu tālāk no blīvāk apdzīvotām teritorijām, nepieciešamās tehnoloģiskās disciplīnas un normatīvo aktu prasību obligāta ievērošana.
- Realizējot projektu, jānodrošina nepieciešamie smaku samazināšanas pasākumi, lai nodrošinātu Ministru kabineta 2004.gada 27.jūlija noteikumos Nr.626 “Noteikumi par piesārņojošas darbības izraisīto smaku noteikšanas metodēm, kā arī kārtību, kādā ierobežo šo smaku izplatīšanos” prasību ievērošanu. Ieteicams sadarbībā ar pašvaldību un iedzīvotājiem izveidot smaku traucējumu uzskaites sistēmu, kas ļautu uzkrāt objektīvu informāciju par smaku traucējumiem.
- Šķidrmēslu izvešanu jāveic Zemkopības ministrijas noteiktajos laikposmos. Atbilstoši noslēguma ziņojumā paredzētajam, jānodrošina maršrutu un izvešanas laiku saskaņošana ar pašvaldībām, kuru teritorijas tiks šķērsotas, vai kuru teritorijās atrodas attiecīgās šķidrmēslu utilizācijai paredzētās platības, un šķidrmēslu izkļiedei/iestrādei paredzēto lauksaimniecības zemju īpašniekiem.
- Atbilstoši noslēguma ziņojumā paredzētajam, jānodrošina, ka šķidrmēslu izkļiede netiek veikta brīvdienās un svētku dienās, nelabvēlīgos laika apstākļos, spēcīga lietus un uzreiz pēc lietus laikā, kā arī šķidrmēslu izkļiede nav ieteicama, kad pūš dienvidu dienvidrietumu vējš Rītausmas ciema virzienā.
- Gar kompleksa teritorijas robežu jāizveido aizsargstādījumu - ātraudzīgu koku un krūmu josla gaisa piesārņojuma izplatības ierobežošanai pieguļošajā teritorijā.
- Atbilstoši noslēguma ziņojumā minētajam, jāvienojas ar ceļu īpašniekiem par ceļu remonta kārtību, ja to nepieciešamību izraisījusi SIA „Gaižēni” darbība.
- Sadzīves notekūdeņus aizliegts novadīt vidē neattīrītus.
- Jānodrošina Aizsargjoslu likuma prasību ievērošana esošajam dziļurbumam, nepieciešamības gadījumā izveidojot jaunu ūdens apgādes urbumu.
- Likumdošanā noteiktajā kārtībā Valsts vides dienesta Jelgavas reģionālajā vides pārvaldē jāiesniedz pieteikums A kategorijas piesārņojošas darbības atļaujas saņemšanai.
- Vides stāvokļa monitoringa punktus un kontroles parametrus jāsaskaņo Valsts vides dienesta Jelgavas reģionālajā vides pārvaldē piesārņojošās darbības atļaujas sagatavošanas procesā.

- Atļaujas sagatavošanas procesā izstrādājami nosacījumi par informācijas apriti, lai nodrošinātu informāciju par objekta vides kvalitātes un, it sevišķi smaku, monitoringa rezultātiem Īslīces un Gailišu pagasta pašvaldībām un iedzīvotājiem.

Vides pārraudzības valsts biroja lēmums

Ņemot vērā iepriekš minēto informāciju, tai skaitā, pašvaldības sniegto informāciju un Ministru kabineta 2004.gada 27. jūlija noteikumos Nr.626 "Noteikumi par piesārņojošas darbības izraisīto smaku noteikšanas metodēm, kā arī kārtību, kādā ierobežo šo smaku izplatīšanos" noteiktās smakas robežvērtības - $8 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ iespējamo pārsniegumu tuvāko dzīvojamo māju teritorijās nelabvēlīgos meteoroloģiskos apstākļos biežāk kā septiņas reizes gadā, kā arī ņemot vērā, ka kompleksa paplašināšanas rezultātā ievērojami palielināsies mājdzīvnieku skaits un līdz ar to ievērojami palielināsies izvedamo šķidrmēslu daudzums, kuru apsaimniekošana jau šobrīd ir izsaukusi apkārtējo iedzīvotāju un pašvaldības neapmierinātību, kā arī to, ka Īslīces pagasta padome iebilst pret cūkkopības kompleksa paplašināšanu, Vides pārraudzības valsts birojs saskaņā ar likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 20.panta pirmo daļu un 3.pantā nostiprinātajiem ietekmes uz vidi novērtējuma principiem, jo sevišķi ievērojot 3.panta 5) un 6) punktus nostiprināto piesardzības principu, saskaņā ar kuru „ja ir pamatotas aizdomas, ka paredzētā darbība negatīvi ietekmēs vidi, jāveic piesardzības pasākumi un, ja nepieciešams minētā darbība jāaizliedz”, nolemj:

1. Rekomendēt cūku intensīvās audzēšanas kompleksa „Skalderi” paplašināšanas 1.būvniecības kārtas projekta tālāku pilnveidošanu, koriģējot plānoto dzīvnieku skaitu kompleksā vai šķidrmēslu uzkrāšanas krātuvju apjomus, lai nodrošinātu visu radušos šķidrmēslu uzkrāšanu vismaz septiņus mēnešus, kā arī obligāti nodrošinot šajā atzinumā izvirzītos nosacījumus darbībai un citu normatīvo aktu prasības.
2. Ievērojot piesardzības principu, rekomendēt cūkkopības kompleksa „Skalderi” 2. un 3. būvniecības kārtu īstenošanu tikai tad, ja saņemts pašvaldības akcepts un realizējot cūkkopības kompleksa paplašināšanas 1.būvniecības kārtu, SIA „Gaižēni” nodrošina cūkkopības kompleksa darbības atbilstību normatīvo aktu prasībām, pamatojot to ar monitoringa rezultātiem.

Šo Vides pārraudzības valsts biroja atzinumu var apstrīdēt Vides ministrijā mēneša laikā no atzinuma spēkā stāšanās dienas.

Biroja direktora vietnieks

A. Lukšēvics

2008.gada 29.maijā